

1 Mayıs 2012 : İşçinin, Emekçinin Bayramı !!...

Prof. Dr. Ahmet SALTİK

ADD Bilim-Danışma Kurulu Yazmanı

Ankara Üniv. Tıp Fak.

www.ahmetsaltik.net, 1 Mayıs 2012

"Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı milletçe mücadeleyi gerekli gören bir mesleği izleyen insanlarız. Biz; hayatını, bağımsızlığını kurtarmak için çalışan emekçileriz."

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

Giriş notu : Bu dizelerin yazarı, 1 Mayıs 1977'de Taksim Meydanı'nda idi. İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun olmasına 1,5 ay kalmıştı. Saraçhane'den yürüyüş koluna katılmış ve 1 Mayıs Marşı eşliğinde on binlerce emekçi ile kol kola Meydana girmişti. Kanlı Pazar'a acı tanık oldu lanetli Kazancı yokuşu başında. Meydanın ortasındaki yabancı adlı gökdelen otelden halkın, emekçilerin üzerine ateş açılmıştı.. Lanetli Kazancı yokuşu al insan kanına boyanmıştı.. 30'u aşan (34-37 arası??) emekçi orada ezildi, kurşunlandı.. 30 yıl boyunca, mağdurlara açılanlar sayılmazsa, katliamla ilgili ne dava açıldı, ne katliam sanıkları yakalandı. Kırım sonrası, olayın mağduru 526 kişi gözaltına alındı. 422'si hakkında izlemsizlik (takipsizlik) kararı verildi. 98 kişi hakkında açılan ve sonunda herkesin aklandığı dava, 14 yıl boyunca sürdü...¹

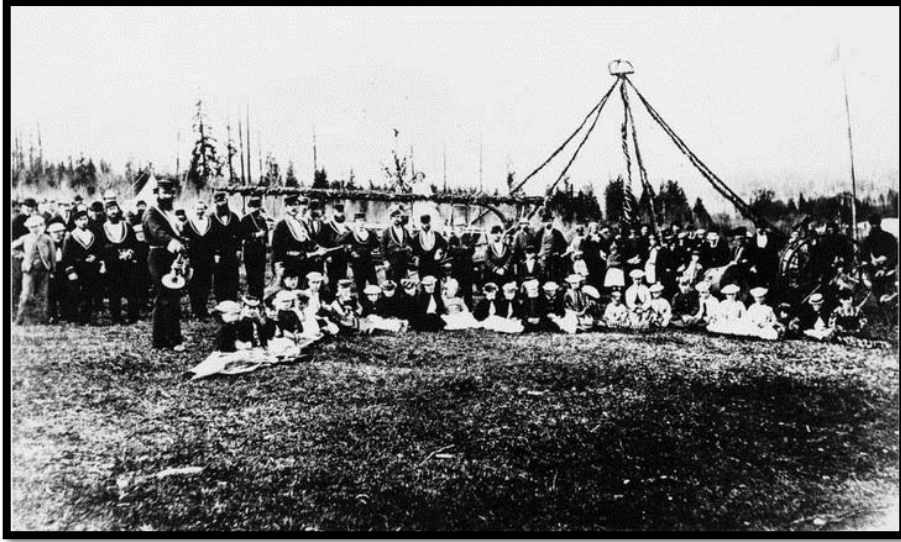
1 Mayıs İşçi Bayramı, işçi ve emekçilerce tüm dünyada kutlanan birlik, dayanışma ve haksızlıklarla savaşım günü olarak kabul görmektedir. Birçok ülkede resmi tatil olarak ilan edilmiştir. Ülkemizde ilk kez 1923'te resmen kutlanmış; Nisan 2008'de, "**Emek ve Dayanışma Günü**" olarak kutlanması benimsenmiştir. 22 Nisan 2009'da TBMM'den geçen yasa ile 1 Mayıs günü resmi tatil sayılmıştır

İlk olarak 1856'da Avustralya Melbourne'da taş ve inşaat işçileri, 8 saatlik iş günü için kentin üniversitesinden Parlamento Evi'ne dek yürüdüler.

1 Mayıs 1886'da ABD İşçi Sendikaları Konfederasyonu önderliğinde işçiler, günde 12 saat - haftada 6 gün olan çalışma düzenine karşı, günde 8 saatlik çalışma istemiyle iş bıraktılar. Şikago'daki gösterilere yarım milyon işçi katıldı. Kentaki Luizvil'de 6 bini aşkın siyah ve beyaz işçi birlikte yürüdü. O tarihte Luizvil'deki parklar, siyahlara kapalıydı. İşçiler, sokaklarda yürüdükten sonra hep birlikte Ulusal Park'a girdiler. Her eyalet ve kentte, siyah ve beyaz işçilerin birlikte yaptığı gösteriler basında, "**Böylece önyargı duvarı yıkılmış oldu**" yorumuyla yer aldı.

Gösteriler, 1 Mayıs'ın ardından da coşkuyla sürdürüldü ve 4 Mayıs 1886'da kanlı Haymarket Olayı yaşandı. Ağır baskılarla gösteriler engellendi. 1889'da toplanan 2. Enternasyonal'de bir Fransız işçi temsilcisinin önerisiyle 1 Mayıs'ın bütün dünyada "**Birlik, savaşım ve dayanışma günü**" olarak kutlanmasına karar verildi. Böylelikle 1890'da 2. açık hava gösterileri yapıldı...

¹http://www.birgun.net/research_index.php?category_code=1177534280&news_code=1177534280&year=2007&month=04&day=25

İşçi bayramı kutlaması, [Britanya Kolombiyası](#), [Kanada](#), [FirstMayDay1870.jpg](#)

Türkiye'de İşçi Bayramı

Osmanlı dönemi

1865 Dilaver Paşa Nizamnamesi'ni bile yürürlüğe sokamamıştı Osmanlı yönetimi. İşçi örgütlenmesinin en gelişmiş olduğu yer Selanik'ti ve 1911'de tütün, liman ve pamuk işçileri, gösteri düzenleyerek bu günü kutladılar. 1912'de İstanbul'da ilk kez 1 Mayıs kutlaması gerçekleşti.

İlk TBMM, savaşın içinde 1921'de 151 sayılı **Amele Birliği Yasası** çıkardı! 1923'te 1 Mayıs yasal olarak "**İşçi Bayramı**" ilan edildi. 1924'te hükümet, kitlesel 1 Mayıs kutlamalarını yasakladı. 1925'te çıkan Takrir-i Sükun Yasası, İşçi bayramını kutlamayı kaldırdı ve uzun süre bu yasak yürürlükte kaldı. .

1935'te 1 Mayıs'a "Bahar ve Çiçek Bayramı" adı verildi ve ücretsiz tatil günü sayıldı. Cumhuriyet döneminde işçi hareketleri, 20. yy'ın 2. yarısından başlayarak hız kazandı.

1976'da uzun yıllar sonra ilk kez geniş katılımlı 1 Mayıs kutlaması Taksim'de **DİSK** (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) düzenlemesiyle gerçekleştirildi.

1 Mayıs 1977'de Taksim Meydanı'nda kanlı kutlamalar

"Bir yandan Batı'nın işçi sınıfı, öte yandan Asya ve Afrika'nın köleleştirilmiş halkları milletler arası sermayenin kendilerini yıkmak ve efendilerine büyük çıkarlar sağlamak için köle durumuna getirmek istediğini anladığı ve sömürge politikasının işlediği suç Dünya işçilerince kavrandığı gün burjuvazinin gücü sona erecektir."

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

1977'de Taksim Meydanı'nda yaklaşık 500 bin kişiyle en geniş katılımlı 1 Mayıs toplantısı düzenlendi. Ancak, göstericilerin üzerine ateş açıldı ve göstericilerden 34'ü, yaralanarak ve üstlerine ateş açılması sonucu çıkan izdihamda ezilerek öldü. 1 Mayıs 1977, tarihe "**Kanlı 1 Mayıs**" olarak geçti. Askeri darbe hazırlığı olarak yapıldığı MİT tarafından Başbakan Süleyman Demirel'e rapor edilince, Kara Kuvvetleri

Komutanı Namık Kemal Ersun emekliye ayrıldı.²

1978'de yüzbinlerce işçi tarafından Taksim Meydanı'nda gene, kararlılıkla ve ısrarla kutlandı.

1979'da Sıkıyönetim Komutanlığı İstanbul'da miting yapılmasına izin vermedi, sokağa çıkma yasağı koydu. Buna karşın İstanbul sokaklarında yüzbinlere ulaşan rakamlarla korsan 1 Mayıs kutlandı.

1981'de Milli Güvenlik Konseyi 1 Mayıs'ı resmi tatil günü olmaktan çıkardı.

1989'da, bir trafik polisinin açtığı ateş sonucu işçi Mehmet Akif Dalcı yaşamını yitirdi.

1996'da Taksim Meydanı'nın yasaklı olduğu gerekçesiyle Kadıköy'de düzenlenen 1 Mayıs kutlamasına yaklaşık 150 bin kişi katıldı. Eylemin ilk dakikalarında, polisin silahsız göstericilere açtığı ateş sonucu 3 kişi yaşamını yitirince, Kadıköy'de büyük bir kitlesel isyan gerçekleşti. Bu olaydan sonra Kadıköy, 2005'e dek 1 Mayıs kutlamalarına yasaklı kaldı. Ayrıca telsizinin sesini açık unutan bir sivil polisin göstericiler tarafından ağır bir biçimde dövülmesini Star TV'nin canlı yayınlı duyurması ve bir başka yerde polislerin eğlenerek seyrettiği bir linç girişimini de naklen yayınlamasıyla belleklere kazındı.

2006'da en geniş katılımın yaşandığı ilçe Kadıköy oldu. Çeşitli sendikalar ve gruplar saat 12:00'de Rıhtım Caddesi'ne yürüdü, miting sonrası olaysız dağıldılar.

2007'de 1 Mayıs'ı yeniden Taksim'de kutlayarak aynı zamanda 1977 kurbanlarını anmak isteyen işçileri polis silah, biber gazı, gaz bombası kullanarak engellemeye çalıştı. 100'ü aşkın emekçi yaralandı. Valiliğe göre 580, başka kaynaklara göre 700'e yakın gözaltı yapıldı. İbrahim Sevindik öldü.

2008 Nisan'ında, 1 Mayıs'ın "**Emek ve Dayanışma Günü**" olarak kutlanması kabul edildi.

2008'de sendikaların hükümetle 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama konusunda uzlaşmaması sonucunda sendikalar, Taksim'e yürüme kararı aldı ve kimi sol görüşlü partiler de bu yürüyüşe katılacaklarını açıkladı. Bunun üzerine, güvenlik güçleri 1 gün önceden hazırlık yaptı ve sabah 06:30'dan başlayarak Şişli, Osmanbey, Pangaltı, Nişantaşı, Okmeydanı, Dolapdere ve Kurtuluş'ta olaylar çıktı. Polisin, **DİSK**, Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, ÖDP ve Halkın Kurtuluş Partisi binasında yönelik tutumu ve bir hastanenin acil servisi girişinde gaz bombası atarak birçok kişinin yaralanmasına neden olması çok tartışıldı. Polis bu olaylar sırasında biber gazı, gaz bombası, basınçlı ve boyalı su kullandı. DİSK binası önündeki olaylarda CHP milletvekili Mehmet Ali Özpolat, sıkılan biber gazı nedeniyle kalp spazmı geçirdi. Okmeydanı'nda Burhan Gül adlı 19 yaşında bir genç, plastik mermiyle yaralandı. Ayrıca Ankara'da Sıhhiye Meydanı'nda yapılan kutlamalarda da olaylar çıktı ve polis, göstericilere gaz bombalarıyla müdahale etti. Ankara'da Sakarya Meydanı'ndaki kutlamalar olaysız sona erdi.

2009 Nisan'ında TBMM'ye verilen önerge ile 1 Mayıs günü 1981'den sonra yeniden resmi bayram olarak kabul edildi. Ama o yıl 1 Mayıs'ta Taksim'e çıkılmasına izin verilmedi.

1 Mayıs 2010; resmi verilerle 140 bin kişinin katılımıyla Taksim'de kutlandı.³

² 3 Mayıs 1977 günlü **Cumhuriyet** gazetesi "Ölü sayısı 34'e çıktı, ancak bu sayının artmasından korkuluyor" başlıklıydı. İzleyen günlerde, ölen 34 kişiden 28'inin kimliği belirlendi; 6 kişi tabanca kurşunu ile 3 kişi başlarına sert cisimle vurulmasıyla ve öbürleri ezilerek ölmüştü.

³ http://tr.wikipedia.org/wiki/1_May%C4%B1s, 01.5.12

Ülkemizde İşçi Bayramları, “1 Mayıs Marşı” eşliğinde yürünerek kutlanmaktadır.

1 MAYIS MARŞI

*Günlerin bugün getirdiği baskı zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez sömürü devam etmez
Yepyeni bir hayat gelir bizde ve her yerde*

*1 Mayıs 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkların bayramı*

*Yepyeni bir güneş doğar dağların doruklarından
Mutlu bir hayat filizlenir kavganın ufuklarından
Yurdumun mutlu günleri mutlak gelen gündedir*

*1 Mayıs 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkların bayramı*

*Vermeyin insana izin kanması ve susması için
Hakkını alması için kitleyi bilinçlendirin
Bizlerin ellerindedir gelen ışıklı günler*

*1 Mayıs 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkların bayramı*

*Ulusların gürleyen sesi yeri göğü sarsıyor
Halkların nasırlı yumruğu balyoz gibi patlıyor
Devrimin şanlı dalgası dünyamızı kaplıyor*

*Gün gelir gün gelir zorbalar kalmaz gider
Devrimin şanlı yolunda bir kağıt gibi erir gider*

Söz ve müzik : Sarper Özsan

Günümüzde durum ..

*"Biz, Batı emperyalistlerine karşı yalnız kurtuluş ve bağımsızlığımızı korumakla yetinmiyoruz.
Aynı zamanda Batı emperyalistlerinin kuvvetleri ve malûm olan her türlü vasıtalarıyla
Türk Milletini emperyalizme vasita olarak görmek istemelerine mani oluyoruz.
Bu suretle bütün insanlığa hizmet ettiğimize inanıyoruz."*

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

Ülkemizde emekçi örgütlenmesi ne yazık ki parça parçadır. Daha ilk bakışta işçi sendikalarının TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK olarak 3'e bölündüğünü üzüntü ile izliyoruz. Memur sendikalarında da benzer parçalanmışlık geçerli.. KESK, KAMU-SEN, MEMUR-SEN.. Üstelik bu “sendikaların” toplu sözleşme hakları, 12 Eylül 2010 “ileri demokrasi” Anayasal değişikliklerine karşın göstermelik (“toplu görüşme” anlamsız bir değişiklikle “toplu sözleşme” oldu). Hükümet ve bu sendikalar anlaşamadığında söz, Hükümet ağırlıklı Hakem Heyetinin. Grev ise söz konusu değil. Oysa bir örgütü “sendika” kılan olmazsa olmaz yetki “grev” hakkı. Uluslararası Andlaşmaların bağlayıcılığına karşın (Anayasa md. 90/son, Mayıs 2004 değişikliği) bu hak ülkemiz emekçilerine tanınmış değil.⁴

Öte yandan işveren örgütleri bütüncül (*monoblok, monolitik*) : **TİSK**..

(*Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu*..).. demokrasinin, emekçi haklarının asıl vesayetçisi!

Öyle ki, “Devlet, işçiyle işveren arasında tarafsız hakem olsun.” diyebilecek ölçüde gözü kara ve emekçilerin akıllarına saygı kusuru içinde. Hakemlik denk güçler arasında olur değil mi? 12 Eylül 1980’de 3 milyon SSK işçisinin yarısı sendikalıydı. Günümüzde, **özelleştirme vahşeti** sonucunda bu oran % 6'lara, sayı da 600 binlere geriletilmiştir. Bir yandan özelleştirme, bir yandan sermayenin sarı sendikaları, bir yandan 12 Eylül 2010 Anayasa değişiklikleri ile getirilen tuzak değişiklikle 1’den çok sendikaya üye olabileme “hakkı” (!), toplu sözleşme yetkisi olan sendika üyesi emekçi sayısını yarım milyonlara, 32 yıl öncesinin 1/3’üne indirebilmiştir.

⁴ ILO, Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi (1948) C87 vd.

Oysa ülkemizin de taraf olduğu pek çok uluslararası andlaşma, sözleşme **sendikal örgütlenme özgürlüğü** tanımaktadır. İHEB md. 22, yukarıda değinilen ILO 87 sayılı Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi (*Convention*), ILO 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hakkı Sözleşmesi (1949, C98), Avrupa Sosyal Şartı (1961 ve revizyonları), 1989 AT Sosyal Şartı İşçilerin Temel Hakları (12. md.), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi md. 11/1 vd.

Peki Türkiye’de emeğin sendikal örgütlenmesi neden avuç içinde kar gibi eritilmektedir? Özgürlükler şampiyonu (!) Batı, AB, ABD.. neden sessiz, hatta ikiyüzlülükle yönlendiricidir?

Ünlü “**Ansiklopedi**” yazarı Fransız Aydınlanmacı **Denis DİDEROT** boşuna yazmış anlaşılır..

“ Boşunadır yasalar; herkesi eşit olarak bağlamıyorsa.. Boşunadır yasalar; toplumda 1 tek kişi bile ceza almadan onları çiğneyebiliyorsa..” [Düşünceler, 1774]

Net asgari ücret <16 yaş için 611 TL/ay, 18+ yaş işçiler için 701,10 TL/ay. Kişi başına gelir ise 2011 yılı için 10440 \$, anlamı ne ?? Üstüne üstlük, ülkemizin doğu-güneydoğu bölgelerinde daha düşük bir asgari ücret gündemde. Kıdem tazminatının kaldırılmasını dayatmakta büyük sermaye..

Yoksul tanımı : Aylık geliri brüt asgari ücretin 1/3’ünden (295.5 TL; 2012 Ocak-Temmuz) az olanlar (!?)

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK), 2009 "**Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması**" : 2009’da 18 milyon hanede yaşayan nüfus 70 milyon olup, **12.751.000 kişi yoksul !** **(2008’de %17,1 ile 11 580 000 idi; yoksulluk artıyor!)**

4 kişilik ailede yoksulluk sınırı ise 2.760 TL/ay. Yoksulluk oranı %18,1! Her 6 kişiden 1’i YOKSUL! Net enaz (asgari) 2012’nin ilk yarısında 701 TL! Yoksulluk sınırının 1/4’ü, açlık sınırının (1031 TL) 2/3’ü, NİÇİN?? Ama SGK primi (= ek vergi) bağışıklığı için yoksulluk⁵ sınırı 295 TL/ay ?

Tüm bunlarla da kalmıyor.. Charles Dickens’in (2 Şehrin Hikayesi), Emile Zola’nın (*Germinal*) , Victor Hugo’nun (*Sefiller*)... romanlarında işlenen acı tabloları Cumhuriyet Türkiye’sinde hâlâ yaşamaktayız!

Emekçiler, son derece sarsıcı bir söylemle vurgulamak gerekirse, **KAN ve CAN VERGİSİ** ÖDEMEKTE! Meslek hastalıklarına ad koyamıyoruz.. Yıllık 100 binden az olmamak gerekirken 500 dolayında!? **Türkiye, ölümlü iş kazalarında Rusya ve Hindistan’ın ardından dünyada 3. sırada!**

Hal böyle yürek yakarken, Başbakan Erdoğan, madenci cinayetleri için “**Bu mesleğin kaderinde var..**”; dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer ise “**Güzel öldüler..**” diyebilmektedir!?⁶ AKP hükümetinin görevde olduğu 2003-11 arasında **10.401** iş kazası ölümü (**cinayeti!**), **14.931** sürekli işgöremezlik kayda girdi. Toplam ölüm ve işgöremezlik **25 332!** AKP'nin iktidar olduğu 2003'te iş kazalarına bağlı 810 ölüm, 2011'de sayısı 1563'e, (yaklaşık 2 katı); iş kazalarına bağlı 1452 sürekli işgöremezlik 2011'de 2086'ya (yaklaşık 1.5 katı) çıktı.⁷ Tuzla **iş cinayetleri**, ardışık maden kazaları

⁵ **Yoksulluk:** İnsanların **temel gereksinimlerini karşılayamama** durumudur. Yoksulluğu dar ve geniş anlamda olmak üzere 2 türlü tanımlamak olanaklıdır. **Dar anlamda yoksulluk, açlıktan ölme ve barınacak yeri olmama durumu iken, geniş anlamda yoksulluk, gıda, giyim ve barınma gibi olanakları yaşamalarını sürdürmeye yettiği halde toplumun genel düzeyinin gerisinde kalmayı anlatır.** (www.tuik.gov.tr/MetaVeri.do?tb_id=23&ust_id=7, 15.1.11)

⁶ 17 Mayıs 2010’da Zonguldak Gelik’te TTK Karadon’da bir ocağa oluşan kazada 30 madenci yaşamını yitirmişti.

⁷ İzmir Milletvekili Alaattin Yüksel’in soru önermesine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yanıtı. www2.tbmm.gov.tr/d24/7/7-2970sgc.pdf 2.tbmm.gov.tr/d24/7/7-2970sgc.pdf

dur durak bilmedi.. Çoğunda da bilirkişiler işvereni, kamuyu suçladılar, işçiler kusursuz bulundu. Fakat davalar yıllarca bitmiyor ve sorumlular cezalandırılmıyor.. Örn. Davutpaşa faciası 5. yılında.. Ama AKP, **İş Güvenliği Yasa Tasarısı'nı** 8 yıldır yasalaştıramadı, niçin acaba??

ILO uzmanı J. Takala'nın hesaplarına göre iş kazaları-meslek hastalıklarının maliyeti ulusal gelirin (TUG) %4-6,5'i arasındadır. Alt sınır %4 alınsa, 2001 TUG'ü 772 Bn\$ üzerinden 31 Bn\$ toplam maliyeti vardır. Bu tutar, toplam enerji faturamıza eşdeğer, toplam ilaç giderimizin 2 katıdır. %4,5 alınırsa, TSK ödeneklerinin (%2,3) 2 katıdır! Bunlar çok ağır bedellerdir. Türkiye yalnız emekçisini telef etmekle kalmamakta, maddi servetinden de farkında olarak / olmayarak çok ciddi bir diyet ödemektedir. Oysa iş kazalarının %98'i, meslek hastalıklarının tümü çok düşük harcamalarla önenebilir niteliktedir.

Anımsatalım, **Anayasa md. 49** :

“Devlet, çalışanların yaşam düzeyini yükseltmek, çalışma yaşamını geliştirmek için **çalışanları ve işsizleri korumak**, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli bir ekonomik ortam yaratmak ve **çalışma barışını sağlamak** için gerekli önlemleri alır.”

Sonsöz / Ne Yapmalı ??

“Sömürgecilik ve yayılmacılık (emperyalizm) yeryüzünden yok olacak ve yerlerine uluslararası hiçbir renk, din ve ırk ayrıcalığı gözetmeyen yeni bir işbirliği ve uyum çağı egemen olacaktır.”

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

Niçin Dünyada İş Güvenliğinde 80. Sıradayız??⁸

Türkiye'nin, ABD (NIOSH) ve AB (OSHA) benzeri **Özerk Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Kurumu'na** çok ivedi gereksinimi var : AKP niçin kurmaz??

Türkiye, ilginç bir zamanlama ile bir **“demografik fırsat penceresi”** dönemindedir. Bunun anlamı şudur :

Ülke nüfusu düne göre (%2,5'ler!) daha yavaş artmaktadır. 2011 sonu TÜİK verileriyle %1,45 dolayında bir nüfus artış hızı söz konusudur. Bu hız, OECD ortalaması olan % 0,4'ün yaklaşık 4 katı olmakla birlikte, dünkü gibi korkunç bir oran değildir. Dolayısıyla matematiksel çıkarımlarla, bu nüfus artış hızı ve 2008 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) verisi, 2.23 Toplam Doğurganlık Hızı⁹ ile ülkemiz nüfusu “anormal” bir hızla artmaksızın, en az 35 yıl daha **“yaşlı nüfus”** olmayacaktır.¹⁰ 2011 sonunda 65+ yaş nüfus %7 olup, yaşlı ülkelerdeki oranın yarısı ile 1/3'ü arasındadır. 75 milyon nüfusun 2/3'ü olan 50 milyon insanımız işgücü arzı havuzundadır. Bu muazzam ve paha biçilmez değerdeki hazineye, başta sağlık olmak üzere eğitim yatırımı yapılarak insan sermayesinin niteliği artırılmalıdır. Bir ülkenin en büyük varıllık kaynağının **eğitilmiş, sağlıklı insan gücü** olduğu, artık makroekonomik öğretilerde tartışma dışıdır.

⁸ Ankara Sanayicileri ve İşadamları Derneği ANKİSAD, www.ankisad.org, 8.9.11

⁹ Basitleştirilmiş olarak, 15-49 yaş arasında, bir kadının doğurganlık dönemi boyunca sahip olması beklenen çocuk sayısı..

¹⁰ Ülke yöneticilerinin bu bağlamda panik duymaları ve aileleri 3-4 çocuğa teşvik etmeleri yersizdir, bilimsel gerekçeleri yoktur, ülkeye anlamsız ve çok ağır yükür. Ayrıca dünya da bu denli nüfusu kaldıracak durumda değildir. Önemli olan kalabalık değil, nitelikli bir nüfusa sahip olmaktır. İsrail ve Arap ülkeleri karşılaştırması yeterince öğretici olmalıdır.

Oysa **küreselleşme = yeni emperyalizm**, sözde “**esnek istihdam**” tuzağı ile emeği iş güvencesiz bırakmaktadır. ILO raporlarında ciddi uyarılar yer almaktadır :

- **ILO'nun Dünya akıl sağlığı günü dolayısıyla hazırladığı rapora göre, çalışma yaşamındaki belirsizliklerden biri olan “EKONOMİK KÜRESELLEŞME” nin yarattığı iş güvencesizliği, çalışma yaşamındaki belirsizlik, istikrarsızlık, kısa dönemli sözleşmeler vb. nedenler ülkelere göre farklılık gösterse de, alarmla geçirecek ürkünçlüktedir (vahim).
Çalışan her 10 işçiden biri depresyon sağaltımı görmektedir! (Ya işsizler ??!!)¹¹**

Ayrıca, ülkemizde 1,3 milyon dolayında işyeri vardır ve bunların %99,7's, KOBİ'dir. İşletme ölçeği çok küçüktür ve bu yapıyla “**küresel rekabet**” olanağı olmadığı gibi, sağlık-güvenlik koşulları bakımından yerinde denetimleri de olanak dışıdır. Sorumlu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 500'ü bulmayan denetçileri ile etkili bir denetim olanak dışıdır, rakamlar da bunu kanıtlamaktadır. Türkiye, orta-uzun erimde işletme ölçeğini büyütme stratejik planları yapmalıdır. Böylelikle hem üretim ekonomisini yapısal olarak güçlendirmiş olacak hem rekabet gücünü artıracak hem de orta-büyük işletmelerde iş sağlığı ve güvenliği önlemleri daha maliyet-etkin olacaktır. Nitekim dünyada büyük **şirket evlilikleri** ortadadır : Daimler-Chrysler, Fujitu-Siemens, Sony-Ericsson, Glaxo-Smith-Kline, Ciba-Geigy-Novartis, Merck-Sharp-Domes başlıca örneklerdir. Kamusal teşviklerle bu tür bir dönüşüm önümüzdeki 10 yılda önemli ölçüde başarılmalıdır.

Aksi takdirde :

Günümüzdeki vahşetin sürmesi ile **25 yıl kadar sonra ülkemizi tam bir karabasan beklemektedir!** Günümüzün kalifiye olmayan 20'li yaşlar kuşağı, işletmelerde kısa süreli güvencesiz işlerde çalıştırılmakta, **iş kazaları ve meslek hastalıkları kayda girmemektedir.** İşletmelerde sürekli kadrolar çekirdek düzeyde %6-7 dolayında olup, geri kalan, kıdem tazminatı kaygısı ile de kısa süreli istihdamdır. Tam bir doldur-boşalt döngüsü işletilmektedir. Sağlıksız-güvensiz koşullarda çalıştırılan milyonlar, en az 20 yıl boyunca 7200 gün prim ödemesi yapılmadığından, emekli olma olanağı bulamadan orta yaşlı-yaşlı kuşaklar olacaklardır. 25 yıl kadar sonrasında yeni iş bulma olanakları -donanımları elvermediğinden- olmayacaktır. Üstelik belli ölçülerde, kayda bile girmeyen iş kazası-meslek hastalığı yüklenmiş olacaklardır. Bu tablo **tam bir katastrofik** çöküntüdür!

Bir bölüm işveren, iş sağlığı güvenliği önlemlerini üretim maliyetini artıran mali külfet görmektedir. Oysa vergi yasaları, işverenlerin bu kapsamda yapacakları harcamalar için ciddi vergi indirimleri getirmektedir.¹² Kaldı ki, İş Yasası'nın 77. maddesi de işverene açık ve net, kesin yükümlülük içerir :

İşverenlerin ve işçilerin yükümlülükleri, 4857 sayılı İş Yasası md. 77 :

- **İşverenler işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak, işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.**

¹¹ Tayfun Görgün. **Globalleşme süreci ve çalışma hakları Türkiye'nin insan hakları konferansı 2000 bildirimleri içinde İHD ve TİHV yayını.** Editör Gül Erdost, syf: 31-35, Ankara 2003.

¹² İşle ilgili zarar, ziyan ve ödünceler (tazminatlar) İşle ilgili olmak koşuluyla, sözleşmeye (mukavelenameye) veya ilama (mahkeme kararına) veya yasa buyruğuna dayalı olarak ödenen zarar, ziyan ve ödüncelerdir (tazminatlardır). GVK (Gelir Vergisi Kanunu) md. 40/3. **Personelle İlgili Giderler:** Hizmetli ve işçilerin işyerinde veya işyerinin eklerinde (müştemilatında) iâşe (yeme) ve ibate (barındırma) giderleri, sağaltım ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı, GVK'nın 27'nci maddede yazılı giyim giderleridir. (GVK md. 40/2)

Aynı yasa; İşvereni, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini almakla yetinmeyip; teknik yeniliklerin izlenmesi ve alınmasından da yükümlü tutmaktadır..

Küresel ILO normları :

Emperyalist kapitalizmin ayağına bağ ettiği “rekabet” heyulası, İş sağlığı - güvenliği normları için başlıca engellerden görülmektedir. Bu yapay patolojiyi çözmek için bir önerimiz var :

BM Genel Kurulu’nda ILO’nun hazırlayacağı “**Küresel Asgari İş Sağlığı - Güvenliği Normları**” tüm dünyada kabul edilmeli, **Dünya Ticaret Örgütü** de bu normları yürürlüğe sokarak, uygun üretilmeyen mal ve hizmet üretiminin dolaşımını, her tür ticaretini engellemelidir. Böylelikle haksız rekabet gerekçesi ortadan kaldırılabilir ve tüm dünya emekçileri “**Küresel Asgari İş Sağlığı - Güvenliği Normları**” kapsamında çalışma olanağı bulabilirler. CE, ANSI, TSE standartları bu uygulama önerisine örnek olarak sunulabilir..¹³

Sözü Kanada’dan Prof. Dr. Michel Chossudovsky ile bağlayalım (“*Yoksulluğun Küreselleşmesi*” kitabı):

“**Mücadelenin ‘Küreselleşmesi** temel bir önem taşımakta ve dünya tarihinde benzeri görülmemiş derecede bir dayanışma ve enternasyonalizmi gerektirmektedir. **KÜRESEL EKONOMİK SİSTEM, ÜLKELERİN İÇ BÖLÜNMÜŞLÜĞÜNDEN BESLENİYOR.** Farklı kümeler ve toplumsal hareketler arasındaki amaç birliği ve dünya ölçeğindeki eşgüdüm yaşamsal önem taşıyor. Dünyanın önemli bölgelerindeki toplumsal hareketleri, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve kalıcı bir dünya barışının sağlanması ortak hedef ve kararlılığı ekseninde bir araya getiren büyük bir atılıma gereksinim var.. ”

*Tersanelerin etrafı / Özgür müziğinle dolacak
Ağır zincirler düşecek / Yıkılacak duvarlar birer birer
Şenlenir neşeli bir cesaretle / Umarsızlığın düşmanı umut
Ağır zincirler düşecek / Yıkılacak duvarlar birer birer
Karanlık kapılardan biz akacağız / Işıkla selamlayacak bizi özgürlük!. (**PUŞKİN**)*

Bu 1 Mayıs’ta da işçi kitleleri birlik, savaşım (mücadele) ve dayanışma için tüm dünyada meydanları dolduracaklar. Bir kez daha işçi kitleleri 1886’da yakılan ateşi büyütmeye çalışacaklar.. Ta ki kapitalizmi tümüyle yıkana dek!

Emek en yüce değerdir..

Emeğe saygı, insan olmanın baş koşuludur..

Tüm emekçilerin, günümüzde **KÜRESELLEŞME** adıyla kendini saklamaya çalışan post-modern emperyalistleşmiş kapitalizm ile savaşım günü,

İşçinin-emekçinin bayramı 1 Mayıs kutlu olsun !

¹³ Saltık A. *The 19th World Congress on Safety and Health at Work. "Difficulties Encountered with integration of Basic Occupational Health Services to Primary Health Care" 11-15 September 2011, İstanbul.*